

ปัญหาในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน อำเภอแม่สวด จังหวัดตาก

Problems on Bookkeeping of Maesot District

Tak Province

ภัณฑิรา นาคทอง¹ สุพรรณนิกา ศรีพูล²

Pantira Nakthong, Supannika Sripool

บทคัดย่อ (Abstract)

การศึกษาเรื่อง ปัญหาในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน อำเภอแม่สวด จังหวัดตาก มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน อำเภอแม่สวด จังหวัดตาก 2. เพื่อศึกษาความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลกับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน อำเภอแม่สวด จังหวัดตาก ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้รับผิดชอบงานในวิสาหกิจชุมชน อำเภอแม่สวด จังหวัดตาก กลุ่มตัวอย่างจำนวน 168 คน การสุ่มตัวอย่างแบบวิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ โดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ t-test และการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนแบบทางเดียว One-Way Anova

ผลการศึกษาพบว่า 1. กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 31-40 ปี สถานภาพโสด ระดับการศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาที่จบสาขาการจัดการทั่วไป และประสบการณ์ทำงาน 1-5 ปี และพบว่า 2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน อำเภอแม่สวด จังหวัดตากโดยรวม ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.17$) ด้านความร่วมมือและประสานงาน ($\bar{X} = 4.12$) ด้านเอกสารและวิธีการทางบัญชี ($\bar{X} = 4.10$) และด้านความรู้ความสามารถทางบัญชี ($\bar{X} = 3.86$) ตามลำดับ 3. กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ อายุ ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน อำเภอแม่สวด จังหวัดตากภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ (Keywords): การบัญชี วิสาหกิจชุมชน

Received: 2022-02-27 Revised: 2021-03-22 Accepted: 2022-03-28

¹ นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบัญชี มหาวิทยาลัยภาคกลาง Master of Business Administration (Accounting) students, The University of Central Thailand

² มหาวิทยาลัยภาคกลาง The University of Central Thailand. Corresponding Author e-mail: Supannika_sripool@hotmail.com

Abstract

This study on Problems on Bookkeeping of Maesot District Tak Province. The purpose of this study were to determine: 1. To study the opinion level of Problems on Bookkeeping of Maesot District Tak Province. And 2. To study the differences between personal factors and opinions on Problems on Bookkeeping of Maesot District Tak Province. and the sample population consisted of 168 personal factors of employees working on Bookkeeping of Maesot District Tak Province., using nonprobability sampling technique that a researcher uses to choose a sample of purposive sampling method. The instrument of this research was a questionnaire. The statistics used for analysis data were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and One-Way Anova.

The result of the study has found that, The sample population consisted most respondents were female, age 34-40 years old, single status, bachelor degree, Majors with a Graduation in General Management and 1-5 years working experience and found that: 1. Overall opinions on problems in accounting for community enterprises, Mae Sot District, Tak Province at a high level ($\bar{X} = 4.06$) can be sorted from least to greatest as follows: tools used in operations ($\bar{X} = 4.17$), cooperation and coordination ($\bar{X} = 4.12$), accounting documents and methods ($\bar{X} = 4.10$), and accounting knowledge ($\bar{X} = 3.86$) respectively. 2. The sample group of different sexes and ages had different opinions about the Problems on Bookkeeping of Maesot District Tak Province. with a statistically significant level of .05

Keywords: Accounting community enterprise

บทนำ (Introduction)

การพัฒนาประเทศไทยที่ผ่านมาได้ให้ความสำคัญกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นหลัก โดยเชื่อว่าหากเศรษฐกิจของประเทศไทยมีการเจริญเติบโตสูงขึ้นจะส่งผลให้รายได้ของประชากรสูงขึ้นเช่นกัน ปัจจุบันเกษตรกรของประเทศไทยนั้นประสบปัญหารายได้ค่อนข้างน้อยมีความเป็นอยู่ที่ยากจน ก่อให้เกิดความอ่อนแอในเศรษฐกิจฐานรากที่อยู่ในชุมชนของเกษตรกร โดยการดำเนินชีวิตของเกษตรกรจะอาศัยเวลาว่างจากการทำนาทำไร่มาผลิตผลิตภัณฑ์เพื่อการอุปโภคและบริโภค ซึ่งหาวัตถุดิบมาจากทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนผสมผสานกับภูมิปัญญาท้องถิ่น แล้วนำผลผลิตเหล่านั้นมาแปรรูปกันระหว่างครอบครัวและระหว่างชุมชน ทั้งนี้เพื่อจะลดรายจ่ายในชีวิตประจำวัน บรรเทา

ความยากจนที่ประสบอยู่ รัฐบาลจึงได้ให้ความช่วยเหลือในประเด็นดังกล่าวอย่างจริงจัง เพื่อแก้ปัญหาความยากจนในระดับฐานรากและนำไปสู่ความมั่นคงของเศรษฐกิจหลักของประเทศด้วยการตั้งให้ กลุ่มประชาชนเหล่านั้นเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชน (สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน, 2564)

แนวทางการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน เป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาความยากจนของประชาชน และเป็นแนวทางที่สร้างเศรษฐกิจ สังคม และชุมชนให้มีความยั่งยืน เพราะเป็นการส่งเสริมให้ชุมชนรู้จักใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ทำให้สามารถพึ่งพาตนเองในระยะยาวได้อย่างมั่นคง สอดคล้องกับข้อสรุปของ จันทนา พงศ์สิทธิกาญจนา (2558) ที่ว่าการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน เพื่อเป็นฐานรองรับการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพร้อมกันทุกด้าน หน่วยงานภาครัฐและเอกชนรวมถึงภาคีการพัฒนาต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ จึงต้องผนึกกำลังดำเนินการเสริมความเข้มแข็งให้กับชุมชนในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง ด้วยการกระตุ้นและสร้างกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วม รวมทั้งการสร้างสภาพแวดล้อมให้ชุมชนร่วมกันคิดร่วมกันทำและมีการเรียนรู้เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในระยะยาว และต้องอาศัยการพัฒนาตัวแบบการจัดการเพื่อการบรรลุยุทธศาสตร์ วิสาหกิจชุมชนซึ่ง

กลุ่มงานพัฒนาวิสาหกิจเกษตรชุมชนกรมส่งเสริมการเกษตร (2564) ได้อธิบายความหมายของวิสาหกิจชุมชนไว้ว่า วิสาหกิจชุมชน (SMCE หรือ small and micro community enterprise) หมายถึง กิจกรรมของชุมชนเกี่ยวกับการผลิตสินค้า การให้บริการหรือการอื่น ๆ ที่ดำเนินการโดยคณะบุคคลที่มีความผูกพัน มีวิถีชีวิตร่วมกันและรวมตัวกันประกอบกิจการดังกล่าวไม่ว่าจะเป็นนิติบุคคลรูปแบบใด หรือไม่เป็นนิติบุคคลเพื่อสร้างรายได้และเพื่อการพึ่งพาตนเองของครอบครัว ชุมชนและระหว่างชุมชน หรือกล่าวโดยสรุปก็คือ การประกอบการเพื่อการจัดการทุนของชุมชนอย่างสร้างสรรค์เพื่อการพึ่งตนเอง ซึ่งทุนของชุมชนนั้น ก็หมายถึงทรัพยากรผลผลิตทางการเกษตร ความรู้ ภูมิปัญญา วัฒนธรรม ประเพณีของท้องถิ่น (ธงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร, 2556) ปัจจุบันวิสาหกิจชุมชนมีเป็นจำนวนมากไม่ประสบ ความสำเร็จตามที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ และประสบปัญหาในการประกอบธุรกิจหลายประการไม่ว่าจะเป็นด้านการจัดการ ด้านการตลาด ด้านแรงงาน ด้านเทคโนโลยีการผลิต และด้านการเงินและการบัญชี โดยเฉพาะปัญหาทางด้านบัญชียังมีการจัดทำบัญชีที่ไม่เป็นระบบและไม่สามารถนำตัวเลขที่ได้มาใช้ในการวางแผนและตัดสินใจได้เนื่องจากเมื่อได้รับทุนสนับสนุนจากภาครัฐแล้วก็ดำเนินงานโดยขาดการวางแผนและขาดการรายงานผลการดำเนินงาน ซึ่งเป็นผลมาจากขาดการให้ความสำคัญต่อการจัดทำบัญชีเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนและการตัดสินใจในการดำเนินงาน ดังนั้นเมื่อเงินทุนหมดลงก็มักจะเลิกดำเนินงานในที่สุด (ขวัญชนก ห่านนิมิตกุลชัย, 2556)

การบัญชี เป็นศาสตร์และศิลป์ในการวิเคราะห์ การบันทึกการรายการค่าที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมต่าง ๆ ในการดำเนินงานของกิจการอย่างเป็นระบบ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สิน ส่วน

ของเจ้าของ รายได้ ค่าใช้จ่าย และสามารถนำข้อมูลจากการจัดบันทึกมาวิเคราะห์ประมวลผลเป็นรายงานในรูปของงบการเงิน เพื่อแสดงถึงฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงาน และกระแสเงินสดของกิจการ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่สำคัญสำหรับผู้บริหารในการประกอบการตัดสินใจวางแผนในการดำเนินงานของกิจการและพัฒนาการดำเนินงานให้มีความเข้มแข็ง มีความสามารถในการแข่งขันทั้งในระดับชุมชนระดับประเทศและในเวทีระดับโลก ในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน ธุรกิจชุมชน ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จากศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การจัดทำบัญชีระบบแบบเดิมที่ทางกลุ่มปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน มีการจัดบันทึกรับ-จ่าย จัดบันทึกในสมุดเพื่อจัดทำรายงานรับ-จ่ายส่งหน่วยราชการ แต่ไม่มีการจัดเก็บเอกสาร ไม่มีการบันทึกต้นทุน เกี่ยวกับวัตถุดิบที่จัดซื้อ และกลุ่มธุรกิจชุมชนเคยได้รับการอบรมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปัญหาในเรื่องการจัดทำบัญชี คือ หน่วยงานราชการที่กลุ่มมีภาระต้องเป็นข้อมูลรายรับรายจ่าย จะมีแบบฟอร์มต่าง ๆ มากมาย ทำให้กลุ่มมีภาระในการจัดทำบัญชี สมุดที่จัดทำมีหลายเล่มทำความเข้าใจยาก ไม่อยากทำเนื่องจากระยะเวลา การอบรมสั้นและไม่ได้ฝึกปฏิบัติการ (ไพโรจน์ พรเจริญ, 2563)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาข้อมูลทั่วไป ปัญหาในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เพราะจังหวัดตากเป็นจังหวัดที่อยู่ติดชายแดนประเทศเพื่อนบ้านและมีการค้าขาย อีกทั้งยังมีสินค้าพื้นบ้านแลกเปลี่ยนการค้าขาย อีกทั้งเป็นแนวทางให้กับองค์กรบริหารส่วนตำบลแม่สอด จังหวัดตากที่เป็นองค์กรที่เกี่ยวข้องและคอยดูแลให้การสนับสนุนวิสาหกิจเป็นแนวทางการบริหารงานในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน จึงสนใจวัดระดับความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดทำบัญชีในด้านต่าง ๆ และเพื่อเสนอเป็นแนวทางการพัฒนาแก้ไขข้อบกพร่อง นำไปสู่การจัดทำบัญชีที่มีประสิทธิภาพและนำไปพัฒนาระบบบัญชีสำหรับวิสาหกิจชุมชนให้มีความเหมาะสม เพื่อให้เกิดการสร้างผลตอบแทนให้แก่สมาชิกและเกิดประโยชน์แก่ชุมชนให้มีความมั่นคงเข้มแข็งอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน อำเภอ แม่สอด จังหวัดตาก
2. เพื่อศึกษาความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลกับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัยในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ
2. ประชากร คือ ผู้รับผิดชอบงานในวิสาหกิจชุมชน อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก มีผู้รับผิดชอบในวิสาหกิจชุมชน จำนวน 2 คน ต่อชุมชน จากวิสาหกิจชุมชนทั้งหมด 168 วิสาหกิจชุมชน รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 336 คน (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2565 : ออนไลน์) ได้จากการ

คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาจำนวน 168 คน คือ ผู้รับผิดชอบงานในวิสาหกิจชุมชน อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จำนวน 1 คนต่อ 1 วิสาหกิจชุมชน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วยตัวแปรต้น ตัวแปรตาม

ตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งงานวิจัยนี้ประกอบด้วย

- เพศ
- อายุ
- ระดับการศึกษา
- สาขาวิชาที่จบ
- ประสบการณ์ทำงาน

ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัญหาในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน โดยประยุกต์ใช้จากปัญหาในการจัดทำบัญชี 4 ด้าน (ชลกนก โฆษิตคณิน และคณะ, 2560 : 2144) ประกอบด้วย

1. ด้านความรู้ความสามารถทางบัญชี
2. ด้านเอกสารและวิธีการทางบัญชี
3. ด้านความร่วมมือและประสานงาน
4. ด้านเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามสำหรับผู้รับผิดชอบงานในวิสาหกิจชุมชน อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก โดยมีประเด็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาในการจัดทำบัญชี 4 ด้าน คือ 1. ด้านความรู้ความสามารถทางบัญชี 2. ด้านเอกสารและวิธีการทางบัญชี 3. ด้านความร่วมมือและประสานงาน 4. ด้านเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงาน โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา สาขาวิชาที่จบ และประสบการณ์ทำงาน เป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก 4 ด้าน คือ 1. ด้านความรู้ความสามารถทางบัญชี 2. ด้านเอกสารและวิธีการทางบัญชี 3. ด้านความร่วมมือและประสานงาน 4. ด้านเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงาน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มีความคิดเห็นมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามลำดับ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดแสดงปัญหาและข้อเสนอแนะ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้รับผิดชอบงานในวิสาหกิจชุมชน อำเภอแม่สอด จังหวัดตากจำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 100 และนำไปประมวลผลและวิเคราะห์ แปลผล สรุป และรายงานผลการวิจัยต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) โดยนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการอธิบาย

5.2 วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน อำเภอแม่สอด จังหวัดตากโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการอธิบายการประมวลและวิเคราะห์แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุด ตามลำดับ

5.3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน อำเภอแม่สอด จังหวัดตากสำหรับความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม จะใช้การทดสอบที (t-test Independent) และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One-way ANOVA และเมื่อพบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยเปรียบเทียบระดับความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยสถิติวิธี Least Significant Difference (LSD) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

6.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เชิงพรรณนา เพื่ออธิบายข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

6.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เป็นการทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย คำนวณโดยใช้การทดสอบค่า t (t-test) สำหรับความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One-way ANOVA และเมื่อพบความแตกต่างทำการเปรียบเทียบระดับความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยสถิติวิธี Least Significant Difference (LSD) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญที่ 0.05

ผลการวิจัย (Research Results)

การนำเสนอสรุปผลการวิจัย ผู้วิจัยขอเสนอเป็นภาพรวม และข้อสรุปผลการวิจัยที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้ ตามลำดับดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้ คือ ผู้รับผิดชอบงานในวิสาหกิจชุมชน อำเภอแม่สวด จังหวัดตาก จากการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม และสามารถใช้ในการวิเคราะห์ได้จำนวนทั้งสิ้น 168 ชุด มีลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจาก 6 ปัจจัยที่กำหนดไว้ในการศึกษา คือ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา สาขาวิชาที่จบ และประสบการณ์ทำงาน สามารถสรุปได้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 31-40 ปี สถานภาพโสด ระดับการศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาที่จบสาขาการจัดการทั่วไป และประสบการณ์ทำงาน 1-5 ปี

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน อำเภอแม่สวด จังหวัดตาก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน อำเภอแม่สวด จังหวัดตาก ได้แก่ 1. ด้านความรู้ความสามารถทางบัญชี 2. ด้านเอกสารและวิธีการทางบัญชี 3. ด้านความร่วมมือและประสานงาน 4. ด้านเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ผลสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน อำเภอแม่สวด จังหวัดตากโดยรวม (n = 168)

ปัญหาในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านความรู้ความสามารถทางบัญชี	3.86	0.82	มาก
ด้านเอกสารและวิธีการทางบัญชี	4.10	0.81	มาก
ด้านความร่วมมือและประสานงาน	4.12	0.79	มาก
ด้านเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงาน	4.17	0.78	มาก
ค่าเฉลี่ยโดยรวมทั้งหมด	4.06	0.81	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน อำเภอแม่สวด จังหวัดตากโดยรวม ในระดับมาก (= 4.06) สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงาน (= 4.17) ด้านความร่วมมือและประสานงาน (= 4.12) ด้านเอกสารและวิธีการทางบัญชี (= 4.10) และด้านความรู้ความสามารถทางบัญชี (= 3.86) ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความ คิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ปัญหาในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก สามารถสรุปผลได้ดังนี้

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา สาขาวิชาที่จบ และ
ประสบการณ์ทำงาน ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน
อำเภอแม่สอด จังหวัดตากภาพรวม แตกต่างกัน พบว่า เพศ อายุ ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็น
เกี่ยวกับปัญหาในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน อำเภอแม่สอด จังหวัดตากภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่ง
เป็นไปตามสมมติฐาน โดยผลการทดสอบ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ อายุ ที่แตกต่างกันมีความ
คิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน อำเภอแม่สอด จังหวัดตากภาพรวมแตกต่าง
กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การศึกษาปัญหาในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน อำเภอแม่สอด จังหวัดตากสามารถ
อภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการวิจัยพบว่า คิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน อำเภอแม่สอด
จังหวัดตากโดยรวม ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับไฮดา สูดินปรีดา (2564) ปัญหาและอุปสรรคของ
ผู้จัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ผู้จัดทำบัญชีส่วนใหญ่เป็นสมาชิก
ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน สาขาที่เรียนจบของผู้จัดทำ บัญชีวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่ไม่ใช่สาขาวิชาการ
บัญชี สาขาวิชาการจัดการ สาขาวิชาการการเงิน หรือ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ ปัญหาและอุปสรรคของ
ผู้จัดทำบัญชีส่วนใหญ่เห็นสอดคล้องกันว่า การจัดทำ บัญชีมีความยุ่งยากซับซ้อน และปัญหาอุปสรรคใน
ระดับมาก อีกทั้งสอดคล้องกับ ชลกรณก โฆษิตตณีน และคณะ (2560) ศึกษาปัญหา อุปสรรคและแนว
ทางการพัฒนาการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครปฐม พบว่า ระดับปัญหาอุปสรรคในการจัดทำ
บัญชีของ ผู้จัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และแตกต่างกับ
ไพโรจน์ พรเจริญ (2563) การจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหารในจังหวัด
เพชรบูรณ์ งานวิจัยนี้นำเสนอการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหารในจังหวัด
เพชรบูรณ์ พบว่า ระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ อายุ ที่แตกต่างกันมีความ
คิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน อำเภอแม่สอด จังหวัดตากภาพรวมแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ ไพโรจน์ พรเจริญ (2563) การจัดทำบัญชีของ
วิสาหกิจชุมชนแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหารในจังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา

ประสบการณ์ในการจัดทำบัญชีแตกต่างกัน และแตกต่างกับ ไฮดา สุตินปรีดา (2564) ปัญหาและอุปสรรคของผู้จัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส พบว่า ผู้จัดทำบัญชีส่วนใหญ่มีสาขาที่เรียนจบของผู้จัดทำบัญชีมีความแตกต่างกัน เพราะ ส่วนใหญ่ผู้ทำบัญชีเป็นสมาชิกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน สาขาที่เรียนจบของผู้จัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่ไม่ใช่สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการจัดการ สาขาวิชาการการเงิน หรือ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ และแตกต่างกับ ชลชนก โฆษิตคณิน และคณะ (2560) ศึกษา ปัญหา อุปสรรคและแนวทางการพัฒนาการจัดทำ บัญชีวิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครปฐม พบว่า ผู้จัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ให้ความสำคัญกับประเด็นปัญหาทุกด้านแตกต่างกัน ผู้จัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน ที่สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาบริหารมี ปัญหาอุปสรรคในการจัดทำบัญชีด้านความรู้ความสามารถด้านเอกสาร และวิธีการทางบัญชีและด้านเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงานมากกว่า ผู้จัดทำบัญชีที่สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาบัญชี ส่วนประเด็นปัญหาด้านความร่วมมือและประสานงานผู้จัดทำบัญชีที่สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาที่ แตกต่างกัน มีประเด็นปัญหาที่ไม่แตกต่างกัน และผู้จัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน ให้ความสำคัญกับประเด็นปัญหาทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัยทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ จากการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน อำเภอแม่สอด จังหวัดตากภาพรวม อยู่ในระดับมาก และด้านความรู้ความสามารถทางบัญชี มีค่าเฉลี่ยระดับมากซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยที่น้อยที่สุด และมีประเด็นที่สำคัญคือ ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีอย่างถูกต้องครบถ้วน มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งประเด็นดังกล่าว ผู้บริหารหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่หรือสมาชิกของวิสาหกิจชุมชนเพื่อให้จัดทำได้ถูกต้อง หลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป และการจัดทำบัญชีให้มีคุณภาพ วิสาหกิจชุมชนต้องมีการจัดการระบบการทำงานให้สอดคล้องกับการจัดทำตามโปรแกรมบัญชี กำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด และตรวจสอบการติดตาม และปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เจ้าหน้าที่หรือสมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีความรู้เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงการรายงานการเงิน เนื่องด้วยการทำบัญชีมีความยุ่งยากซับซ้อน และเกิดปัญหาและอุปสรรคอย่างมาก โดยเฉพาะการขาดความรู้ความเข้าใจการจัดทำบัญชีวิสาหกิจได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีพี่เลี้ยงจากภาครัฐให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนที่ถูกต้องแก่ผู้จัดทำบัญชี และให้การช่วยเหลือการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนโดยผู้เชี่ยวชาญอย่างใกล้ชิด และต่อเนื่อง ซึ่งควรมีการจัดอบรมอย่างต่อเนื่องเพื่อเพิ่มความรู้แก่ผู้จัดทำบัญชี

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เจาะลึกถึงปัญหาในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน ควรศึกษาการวิจัยเชิงคุณภาพควบคู่ไปด้วย
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในอำเภอ จังหวัดอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรมส่งเสริมการเกษตร. (2564). ระบบสารสนเทศวิสาหกิจชุมชน กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน รายชื่อวิสาหกิจชุมชน. ออนไลน์, วันที่สืบค้น 2565, กุมภาพันธ์ 14. เข้าถึงได้จาก : <https://smce.doae.go.th/index.php>.
- กลุ่มงานพัฒนาวิสาหกิจเกษตรชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร. (2564). การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน. วันที่สืบค้น 2565, กุมภาพันธ์ 14. เข้าถึงได้จาก : <https://smce.doae.go.th>.
- ขวัญชนก ห่านนิมิตกุลชัย. (2556). แนวปฏิบัติและปัญหาในการจัดทำบัญชีของผู้จัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนใน จังหวัดสกลนคร. งานวิจัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติจังหวัดสกลนคร.
- จันทนา พงศ์สิทธิกาญจนา. (2558). แนวทางการจัดการที่มีคุณภาพ ของวิสาหกิจชุมชน เพื่อการบรรลุ ยุทธศาสตร์ด้านการอยู่ดีมีสุข ในจังหวัดนครปฐม. *Veridian E-Journal, Slipakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ*. 8 (2), เดือน พฤษภาคม-สิงหาคม 2558.
- ชลกนก โฆษิตคณิน และคณะ. (2560). ปัญหา อุปสรรคและแนวทางการพัฒนาการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครปฐม. *Veridian E-Journal, Slipakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ*. 10(3), เดือนกันยายน-ธันวาคม 2560.
- ธงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร. (2556). แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในเขตลุ่มทะเลสาบสงขลา. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะศิลปศาสตรมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ไพโรจน์ พรเจริญ. (2563). การจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร ในจังหวัดเพชรบูรณ์. *วารสารราชภัฏเพชรบูรณ์สาร*. 22 (2), กรกฎาคม –ธันวาคม 2563.
- สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน. (2564). รู้จักกับวิสาหกิจชุมชนว่าคืออะไร มีประโยชน์อย่างไร. วันที่สืบค้น 2565, กุมภาพันธ์ 14. เข้าถึงได้จาก : cethai.blogspot.com/2013/01/blog-spot_4874.html.

ไฮดา สุตินปรีดา. (2564). ปัญหาและอุปสรรคของผู้จัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเมือง
จังหวัดนราธิวาส. การประชุมมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติครั้งที่ 11.
มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.